Прем'єр-міністр України
вул. Грушевського, 12/2, Київ, 01008,
тел. (044) 256 7624, телефакс (044) 254 0584

До звернення Комітету Верховної
Ради України з питань бюджету
від 24.09.21 № 04-13/12-2021/298455
та листа Рахункової палати
від 15.09.21 № 18-2181

ЧЕРНИШОВУ О. М. – скликання
МАРЧЕНКУ С. М.
Головам обласних та Київської міської держадміністрацій (за списком)

Прошу опрацювати, вжити необхідних заходів до усунення виявлених порушень і за результатами в установлений законом строк поінформувати Комітет Верховної Ради України, Рахункову палату та Кабінет Міністрів.

З питань, що потребують прийняття рішення Уряду, внести пропозиції в установленому порядку.

ЛЮБЧЕНКУ О. М.
НЕМЧІНОВУ О. М.
ЯРЕМІ О. Й.
ПАЦКАНУ В. В.
АРІСТОВУ Ю. Ю. (Верховна Рада України)

ДЕХТЯРЕНКУ С. С.
Старосольській С. П., Яцук В. В. – відповідно до компетенції

Денис ШМИГАЛЬ

РАХУНКОВА ПАЛАТА
Вх. № 2336/03-3
«05» 10.2021 р.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКУМЕНТООБІГУ
СЕКРЕТАРІАТУ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
№ 43412/2/1-21 від 05.10.2021 15:30:49

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 298-75-02, 298-74-91, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@rp.gov.ua , сайт: https://rp.gov.ua , код згідно з ЄДРПОУ 00013540

15.09.2021 № 18-2181

На № _____ від _____

Прем`єр-міністрові України

Шмигалю Д. А.

Щодо результатів аудиту

Шановний Денисе Анатолійовичу!

На засіданні Рахункової палати 31.08.2021 розглянуто та затверджено Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку і за підсумками обговорення прийнято рішення.

Згідно з частиною третьою статті 39 Закону України «Про Рахункову палату» надсилаємо відомості у формі рішення Рахункової палати (додається) і просимо поінформувати про вжиті за результатами розгляду заходи.

Додаток: на 13 арк.

З повагою

Голова **В. В. Пацкан**

Молчанова 200-43-65

ДЕПАРТАМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКУМЕНТООБІГУ
СЕКРЕТАРІАТУ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
№ 43412/0/1-21 від 17.09.2021 16:45:10

82
0201

РАХУНКОВА ПАЛАТА

Р І Ш Е Н Н Я

від 31 серпня 2021 року № 18-3

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку.

За результатами розгляду Рахункова палата

В С Т А Н О В И Л А :

1. Міністерством розвитку громад та територій України (головний розпорядник коштів державного бюджету) (далі – Мінрегіон), Вінницькою, Дніпропетровською, Донецькою, Львівською, Одеською, Харківською обласними і Київською міською державними адміністраціями та окремими органами місцевого самоврядування у 2019–2020 роках не забезпечено повного і ефективного використання 21 відс. (за розрахунками Рахункової палати) коштів державного фонду регіонального розвитку (далі – Фонд). Як наслідок, не реалізовано у заплановані терміни відповідно 237 та 108 проєктів регіонального розвитку, або 55 і 30 відс. їх загальної кількості, передбаченої до завершення.

1.1. Бюджетна програма за видатками 2019 року виконана в сумі **5,5 млрд грн**, 2020 року – **4,4 млрд грн**, що становить відповідно більше 76 і 89 відс. уточнених бюджетних призначень. До державного бюджету як невикористані за проєктами регіонального розвитку повернено у 2019 році майже **1,7 млрд грн**, у 2020 році – **0,5 млрд грн**, або 23 і 10 відс. уточнених бюджетних призначень.

За результатами аудиту у 7 регіонах, в яких касові видатки за бюджетною програмою становили 3,7 млрд грн, виявлено використання з порушеннями законодавства **81,0 млн грн**, з них порушень, якими заподіяно матеріальної шкоди (збитків) державі, – **21,5 млн грн** та неефективне використання **298,2 млн гривень.**

Зазначене спричинено нерелевантним та несвоєчасним розподілом коштів Фонду за проєктами регіонального розвитку, недотриманням вимог законодавства при їх відборі для фінансування, необхідністю коригування проєктно-кошторисної документації (далі – ПКД), затримкою у виділенні асигнувань, нездійсненням або неналежним здійсненням авторського та технічного нагляду, незабезпеченням ефективного контролю на місцях за виконанням запланованих робіт і використанням коштів державного бюджету.

1.2. У результаті фінансування локальних проєктів регіонального розвитку, переважна більшість яких спрямовувалась на розв'язання нагальних соціальних питань, таких як будівництво, реконструкція та капітальний ремонт шкіл, лікарень, дитячих садочків, об'єктів спортивної інфраструктури, центрів надання адміністративних послуг, ремонт місцевих доріг, і неспрямування коштів Фонду на проєкти національного значення для реалізації Державної стратегії регіонального розвитку, створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків, можливість фінансування яких у 2019–2020 роках та у попередніх двох роках передбачалась статтею 24^1 Бюджетного кодексу України (далі – БКУ), головної мети Фонду – підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів, формування базису для їх зростання, усунення регіональних диспропорцій у доступі населення до базових соціальних, комунальних та інших послуг – не досягнуто.

Зазначене вимагає невідкладного проведення реформи Фонду, яку проголошено Кабінетом Міністрів України у вересні 2020 року під час схвалення розробленого Мінрегіоном проєкту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підвищення ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку» (законопроєкт № 4200 від 08.10.2020), який однак до Плану законопроєктної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165, не включено.

2. Нормативно-правовими актами загалом врегульовано питання порядку конкурсного відбору інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку. Водночас питання розподілу між регіонами 20 відс. коштів Фонду з урахуванням рівня їх соціально-економічного розвитку, співфінансування проєктів регіонального розвитку з місцевих бюджетів та фінансування проєктів-переможців «Всеукраїнського громадського бюджету» (далі – ВГБ) не були належно регламентовані.

2.1. На сьогодні **визначений алгоритм (методика) розподілу 20 відс. коштів Фонду між регіонами**, у яких показник валового регіонального продукту (далі – ВРП) у розрахунку на одну особу менше 75 відс. середнього показника по Україні, не забезпечує справедливого розподілу цього обсягу коштів Фонду. Передбачене у статті 24^1 БКУ визначення цього розподілу не дає чіткої відповіді на питання: розвиток яких регіонів держава за рахунок цих коштів додатково стимулює – з найбільшим чи з найменшим рівнем

зазначеного показника серед регіонів, у яких показник ВРП у розрахунку на одну особу менше 75 відс. середнього показника по Україні. На практиці серед відібраних більше коштів отримують ті регіони, у яких показник ВРП у розрахунку на одну особу є більшим, що фактично невілює підтримку регіонів **із найменшим рівнем** ВРП у розрахунку на одну особу.

Так, у 2019 році Донецька, Закарпатська та Луганська області одержали 361,4 млн грн, які за умов справедливого розподілу мали б надійти Волинській, Житомирській, Івано-Франківській, Сумській, Тернопільській, Херсонській, Хмельницькій, Чернівецькій та Чернігівській областям.

2.2. Положення статті 24^1 БКУ і пункту 7 Порядку підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 196 «Деякі питання державного фонду регіонального розвитку» (із змінами) (далі – Порядок відбору проєктів № 196), щодо співфінансування інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку з місцевих бюджетів на рівні 10 відсотків потребують уточнення у частині встановлення заборони на використання на цю мету коштів субвенцій з державного бюджету. Використання як співфінансування з місцевого бюджету коштів міжбюджетних трансфертів, як це виявлено аудитом у Харківській області, з одного боку, є позитивним, бо дає можливість концентрувати видатки з державного бюджету за різними бюджетними програмами на досягнення головних цілей, але з іншого – не стимулює вкладати власні доходи місцевих бюджетів в інфраструктуру.

2.3. Відповідно до статті 24^1 БКУ кошти Фонду могли спрямовуватися, зокрема, на реалізацію проєктів-переможців ВГБ. Пунктом 4^1 Порядку відбору проєктів № 196 передбачено, що з **05.06.2019** для відбору таких проєктів Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні та Київська і Севастопольська міські держадміністрації **затверджують положення,** в якому визначають порядок ініціювання та подання проєктів, персонального голосування громадян за них. У 2019 році **такі положення регіонами** (за винятком Львівської, Полтавської, Чернігівської областей) **не були затверджені**, що, відповідно, унеможливило використання асигнувань, виділених на фінансування проєктів-переможців ВГБ.

Нестворення обласними та Київською міською державними адміністраціями умов відповідно до вимог пункту 4^1 Порядку відбору проєктів № 196 (розроблення онлайн-платформи, на якій має відбуватися голосування за проєкти-переможців ВГБ) обумовило ініціювання Мінрегіоном перед Міністерством фінансів України внесення змін до закону про держбюджет на 2019 рік у частині зменшення обсягу видатків за КПКВК 2761070 на **500,0 млн грн** та вилучення статті 27 із вказаного закону через **ризики невиконання цієї бюджетної програми** та невикористання бюджетних коштів на вказані цілі. Відповідні зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» внесено через 10 місяців від початку бюджетного періоду.